آیین نامه اجرایی ماده (6) قانون حمایت از اطفال و نوجوانان

فصل اول: کلیات ـ اول

فصل اول: کلیات

ماده 1

ماده 1 در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

1 قانون: قانون حمایت از اطفال و نوجوانان مصوب 1399 .

2 طفل و نوجوان: طفل و نوجوان موضوع بندهای (الف) و (ب) ماده (1) قانون.

3 طفل و نوجوان در معرض خطر: طفل و نوجوانی که با توجه به ماده (3) قانون در معرض بزه دیدگی یا ورود آسیب به سلامت جسمی، روانی، اجتماعی، اخلاقی، امنیت و یا وضعیت آموزشی وی قرار گرفته است.

4 طفل و نوجوان بزه دیده: طفل و نوجوانی که از وقوع جرم متحمل ضرر و زیان شده است.

5 خانواده: گروهی متشکل از دو نفر یا بیشتر که به دلیل قرابت سببی یا نسبی و یا بر اساس حکم دادگاه (در خصوص سرپرستی و قیومیت) در کنار هم زندگی می‌کنند. مسئولیت حفظ، نگهداری، تربیت، مراقبت، تغذیه و رشد طفل و نوجوان بر عهده پدر و مادر است. در صورت جدایی والدین یا بی سرپرستی و یا بدسرپرستی طفل و نوجوان، مسئولیت‌های فوق حسب مورد بر عهده شخصی است که به موجب قانون یا بر اساس حکم دادگاه، وظایف مزبور را بر عهده دارد و اعم از پدر، مادر، جد پدری، وصی منصوب از جانب ولی قهری، قیم، پدرخوانده یا مادر خوانده می‌باشد.

6 گروه تخصصی (اورژانس اجتماعی): جمعی از کارشناسان شامل مدیر مرکز، مددکار اجتماعی و روانشناس و حسب مورد سایر متخصصان مانند روانپزشک، پزشک، پرستار، کارشناس حقوقی و مربی که به صورت ثابت یا سیار و حضوری یا غیرحضوری به ارایه خدمات تخصصی به طفل و نوجوان در معرض خطر و یا خانواده وی می‌پردازند.

7 شناسایی: تشخیص طفل و نوجوان در معرض خطر یا بزه دیده، توسط مددکاران اجتماعی بهزیستی و سایر مراجع ذی صلاح.

8 پذیرش: تشکیل پرونده، بررسی وضعیت مخاطره آمیز و طبقه بندی آن، برقراری ارتباط حرفه‌ای با طفل و نوجوان و خانواده وی و جلب اعتماد آنان به منظور ارایه خدمات حمایتی و توانمندسازی.

9 حمایت: مداخله و اقدامات لازم برای رفع خطر، پیشگیری از آسیب، کاهش آسیب، پیشگیری از وقوع جرم و ارایه خدمات تخصصی به طفل و نوجوان در معرض خطر یا بزه دیده و خانواده وی.

10 نگهداری: مراقبت از طفل و نوجوان در معرض خطر یا بزه دیده در خانواده، خانواده جایگزین یا مراکز نگهداری.

11 توانمندسازی: مجموعه خدماتی که با هدف رشد و تکامل همه جانبه، تحقق زندگی شایسته یا با حداقل وابستگی به منابع حمایتی و ارتقای توانایی‌ها و مهارت‌های آموزشی، اجتماعی و حرفه آموزی به طفل و نوجوان، خانواده یا اشخاص تأثیرگذار بر وی ارایه می‌شود.

12 پیگیری: سلسله اقداماتی که به منظور پیشگیری از بروز مجدد مشکل برای طفل و نوجوان پس از فرایند حمایت، توانمندسازی یا نگهداری از طریق ارتباط با وی یا خانواده و سایر اشخاص مرتبط توسط مددکار اجتماعی نهادهای حامی انجام می‌شود.

13 نهادهای حمایتی: کلیه دستگاه‌ها و سازمان‌های دولتی و غیردولتی که به موجب قانون، اساسنامه یا وظایف سازمانی، مکلف به ارایه تمام یا بخشی از خدمات موضوع این آیین نامه هستند، مانند سازمان بهزیستی کشور، کمیته امداد امام خمینی (ره)، مؤسسات خیریه و تشکل‌های مردم نهاد فعال در حوزه کودکان، شهرداری، سازمان بسیج مستضعفین، بنیاد مستضعفان و ستاد اجرایی فرمان حضرت امام خمینی (ره).

14 پایگاه ملی رفاه ایرانیان: بانک اطلاعاتی کلیه ایرانیان مستقر در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موضوع بند (م) ماده (16) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی مصوب1383 و آیین نامه اجرایی مربوط و مصوبه شماره 1439 /200 مورخ 11 /6 /1398 کارگروه تعامل پذیری دولت الکترونیکی کشور که تجمیع کننده اطلاعات اقتصادی اجتماعی ایرانیان از دستگاه‌های مختلف می‌باشد.

15 سازمان بهزیستی: سازمان بهزیستی کشور.

16 نیروی انتظامی: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران.

17 مرجع ملی حقوق کودک: مرجع ملی کنوانسیون حقوق کودک در ایران، مستقر در وزارت دادگستری.

18 (الحاقی 17؟07؟1401) ـ کودک کار: طفل یا نوجوانی که برای ادامه زندگی و امرار معاش خود یا خانواده، مشغول فعالیت در ازای دریافت مزد یا بدون دریافت مزد است و این فعالیت منجر به وضعیت مخاطره آمیز (موضوع ماده (3) قانون) برای او می‌گردد. نوجوانانی که مطابق ماده (80) قانون کار به عنوان کارگر نوجوان مشغول فعالیت می‌باشند و اطفال و نوجوانانی که فعالیت آن‌ها با اذن ولی یا سرپرست قانونی و با توجه به وضعیت جسمی و روحی آنان صرفاً جنبه تربیتی و آموزشی دارد، از شمول این تعریف مستثنی هستند.

19 (الحاقی 17؟07؟1401) ـ کودک خیابانی: طفل و نوجوان در معرض خطر که به جهت فقر یا بی‌خانمانی به صورت محدود یا نامحدود در خیابان به سر می‌برد، اعم از کودکی که هنوز از خانواده و سرپناه برخوردار است یا کودکی که خیابان را خانه می‌داند و رابطه او با خانواده به حداقل رسیده یا قطع شده است.

ماده 2

ماده 2 برای دستیابی به اهداف این قانون رعایت اصول زیر در خصوص اطفال و نوجوانان در معرض خطر یا بزه دیده الزامی است:

1 تضمین بقا، رشد، امنیت و ارتقای سلامت جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی طفل و نوجوان.

2 احترام به کرامت ذاتی، رعایت آزادی‌های مشروع و حقوق بشر.

3 رعایت موازین دینی و آموزه‌های اسلامی.

4 اولویت مصلحت و غبطه طفل و نوجوان.

5 رعایت اصول اخلاق حرفه ای.

6 حفظ حریم خصوصی طفل و نوجوان و خانواده وی.

7 برخورد برابر و بدون تبعیض از حیث رنگ، نژاد، مذهب، زبان، سلامت، جنسیت، قومیت، ملیت، وضعیت خانوادگی و نظایر آن.

8 مشارکت طفل و نوجوان در امور مربوط به خود و توجه به دیدگاه‌های وی.

9 اولویت حفظ طفل و نوجوان در کانون خانواده.

10 توسعه توانمندی‌ها و مهارت‌های فردی، آموزشی، اجتماعی وحرفه‌ای طفل و نوجوان.

11 توجه به شرایط و اقتضائات سن، جنسیت، شخصیت و نیازهای عمومی دوران رشد.

12 توجه به مسایل و شرایط قومی، مذهبی، فرهنگی، زبانی، اجتماعی و اقتصادی طفل و نوجوان و خانواده وی.

نسخه مستقل این واحد حقوقی از کتابخانه نقره‌وانی ـ 1405/08/09